

UYKUYAYATANLAR // DOROTHEE ELMIGER

TÜRKÇELEŞTİREN:
OLCAY MAĞDEN ÜNAL

Delü

Dorothee Elmiger

1985 yılında İsviçre’de doğan Elmiger, yazarlığa adım atmadan önce İsviçre Edebiyat Enstitüsü’nde yaratıcı yazarlık dersleri aldı ve eğitimini bir süre Leipzig’de sürdürdü. İlk romanı *Cesurlara Davet*, 2010’da Kelag Ödülü’ne ve ZDF’nin ilk roman ödülüne; 2011’de ise Rauriser Edebiyat Ödülü’ne layık görüldü. 2014’te yayımlanan ikinci romanı *Uykuyayatanlar* ile övgüleri toplamaya devam etti. Elmiger, İsviçre edebiyatının gelecek vadeden isimlerinden biri olarak gösteriliyor.

Olca Mağden Ünal

2009 yılında Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun oldu. Strasbourg Üniversitesi’ndeki yüksek lisans eğitiminin ardından çeşitli yayınevlerinde editör ve telif hakları uzmanı olarak görev aldı. Almanca, Fransızca ve İngilizceden çocuk kitapları çevirdi. *İyi Kitap*, *Arka Kapak*, *Radikal Kitap* gibi pek çok dergi ve gazete ekinde kitap eleştirileriyle yayıncılık dünyası üzerine yazıları yayımlandı. 2014 yılından beri Kurgu Atölyesi’nde editörlük yapıyor ve farklı türlere ait kitap projeleri üzerinde çalışıyor.

UYKUYAYATANLAR

© 2014, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2014, DuMont Buchverlag

İlk baskı 2014 yılında, Almanya'da *Schlafgänger* adı ile DuMont Buchverlag tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları Kalem Ajans aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: Dorothee Elmiger
TÜRKÇELEŞTİREN: Olcay Mağden Ünal
EDİTÖR: Ümit Mutlu
DÜZELTİ: Canan Topaloğlu
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sanbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Mart 2018 (2000 adet)

ISBN: 978-605-2349-22-9
Yayınevi sertifika no: 11945
Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

UYKUYAYATANLAR
DOROTHEE ELMIGER

...ve hava bile sanki hayaletimsi bir havaydı...
Rolf Dieter Brinkmann, *Rolltreppen im August*

Il y avait quelqu'un, et, un instant plus tard, il n'y a personne.¹
Simone Weil, *L'Iliade ou le poème de la force*

1 Birileri vardı ve bir an sonra kimse kalmadı. [Ç.N.]

Rüyamda bir keresinde, dedi Çevirmen, Avrupa'daki bütün sıradağların yerle bir olduğunu görmüştüm, bense orada gergin ama hareketsiz bir şekilde uzanmış, kopan gürültüyü dinliyordum; doruklar gözümün önünde parçalanıyor, her şey ağır ağır yıkılıyor ve ufalanıp önüme yığılıyordu, taşlar havaya fırlıyordu; dört bir tarafın hareketlenip lime lime olduğunu gördüm, her şey üstüme geliyordu. Sonra uyandım. Oda boş, ısıtıcı sonuna kadar açıktı. Pencerenin önündeki manzaraysa tamamen aynı şekilde uzanıyordu; gecenin tüm görüntüsü oradaydı, yığılı halde duran taşlar oradaydı.

Aklımdaki yere, dedi A. L. Erika, giden doğru düzgün bir yol yok, oraya sadece yaya olarak ya da atlarla varılabiliyor. Dağların arasındaki bir geçit orası; tam ortasında dal ve yeşilliklerle kaplı bir nehir akıyor, kayaların üstünde fosiller var, su da Karayiplerdeki gibi berrak.

Fortunat, pencerenin kenarında oturmuş okuyordu; gündüz yaptığı gezintilerde Alpstein'ı keşfetmiş, hatta İsviçre'nin merkezini ve Karintiya'yı da. Öyle söylüyordu.

Ve sonra yeniden, diye seslendi Çevirmen, etrafımdaki her şeyin paramparça olduğunu gördüm, ani bir patlama Alpleri sardı; dorukların, bayırların bana doğru ağır ağır ve sakince alaşağı oluşlarını seyrettim. Saatler sonra biri

karanlık odaya girdi, yanıma uzandı. Nefesi sakindi; etrafımı saran her neyse ve bununla kimin ilgisi varsa ona gözlerimi kapadım.

Eskiden de ilginç şeyler olmazdı, dedi Lojistikçi, ben her şeyi düşürüp dururdum sadece. O sıralar, ne varsa elimden kayıp düşüyordu. Eşyalar yeri boylarken orada öyle sakince dikiliyor, düşerek benden uzaklaşıp hızla yere çarparlarken tek kelime etmiyordum. Nesnelere, göz açıp kapayıncaya kadar geçen kısacık bir anda, giderek artan bir hızla bana yabancılaşıyorlardı. Artık bir çatal, bardağı, vesaireyi bir çatal, bardak, vesaire olarak göremiyordum; tek görebildiğim, benimle en ufak bir ilişkisi olmadığı halde önümde uzanan, belirli şekillerdeki objelerdi. Yine de bu beni rahatsız etmiyordu, örneğin bir bardağın mutfak zemininde paramparça olması benim için önemsizdi, çıkan şangırtı da beni korkutmuyordu; sanki bu sesi bekliyordum ya da ses çok uzaklardan kulağıma çalınıyormuş gibiydi, kendimi böylesi bir olayın anlatısına çok önceden hazırlamışım gibiydi. Artık neredeyse hiç uyumuyordum, huzursuz bir şekilde odanın içinde dolanıyor veya mutfakta oturuyordum; uzanıyordum, yorgundum ama uyumuyordum.

A. L. Erika ayağa kalktı ve önemli bir konuşmaya başlayacakmış gibi sandalyesinin arkasına geçti: Ara sıra geceleri şehre gittiğimde, dedi, uyuyanları düşünürdüm, karanlık odalarda uzanmış, dingin ve huzurlu binlerce, milyonlarca uyuyanı. Banliyölerde, Pasifik kıyısında, çöllerin kenarın-

da uyuyanların, uykularında nasıl hareket ettiklerini, nasıl nefes aldıklarını düşünürdüm.

Radyo, diye devam etti Lojistikçi, hiç susmuyordu, haber sunucusu Batı Avrupa'da on iki kişinin soğuktan öldüğünü söylüyordu, gökyüzü maviydi, Alplerin dorukları sonu gelmez karlarla kaplıydı; o zamanlar sınırda sürekli birileri gidip geliyordu, pencerenin önünde şafak söküyordu, sonra gün yeniden bitiveriyor ve her yer karanlığa gömülüyordu. Geceleri şiltenin yanında duran lambayı yakıyordum ya da onu yanarken buluyordum, unutmaya başlamıştım, geçmiş günlere ait anılar kayboluyor gibiydi; her şey ağır ağır elimden kayıp gidiyordu ve ben buna dair itirazsızlığımı kabullenmiştim; kalkıyordum ve oturuyordum ve sandalyemin üstünde sakın sakın duruyordum, dünyada olan biten hiçbir şey beni ilgilendirmiyordu.

Her bir insanın, dedi A. L. Erika, şu anda ya da daha sonra uyumaktan vazgeçmesi ile uykunun düzenli olarak gerçekleşmesi fikirleri kafamı kurcalıyordu. Bazen, zifiri karanlığın çöktüğü zamanlarda, şehre gidiyordum ve kendimi ne zaman yükseklerde, Batı Hollywood tepelerinin eteklerinde, Los Feliz'de bulsam, ıslık ıslık yanan şehri izliyordum; ışıklar göz alabildiğine uzanıyor, her daim tuhaf bir şekilde parılıyordu.

Ve yorgunluk, başlarda büyük bir parıltıyla geldi ve gözkapaklarımın gerisinde korkunç bir yanmaya sebep oldu, dedi Lojistikçi, sonra da göz açıp kapayıncaya kadar her

şey sakinleşip dinginleşti. Ben de uyanık halde, gözümü bile kırpmadan pencerenin yanına geçtim. Uzaklarda, trenler şehirden çıkıp başka şehirlere gidiyor, geri dönüyor ve asla durmuyorlardı.

Arada bir telefon çalıyordu ve ben de bakıyordum; neredeyse neşeli bir şekilde. Arayan bazen kız kardeşim oluyordu; önce nasıl olduğumu soruyor, sonra da Rio de Janeiro’lu viyolacı kocasının selamını gönderip keyfinin yerinde olduğunu belirtiyor ve her seferinde, kocasının sol el parmaklarının ağrıdığını araya sıkıştırıp orkestra çukurundaki cereyandan şikâyet ediyordu. Telefonun ucundaki kişi bazen de Gazeteci oluyordu, İsviçre’deki olaylardan bahsediyor, şu ya da bu hadiseye kafa yordüğünü söylüyordu, konuşma çoğunlukla böyle başlıyor ve daha sonra hızlanarak devam ediyordu; şöyle ya da böyle düşündüğünü, bunun hakkında şu ya da bu yöntemle yazmak gerektiği fikrinde olduğunu, bu konuda ötekini veya berikini söylemenin önemli olduğunu belirtip konuşmayı genelde bu şekilde sonlandırıyor, şimdi yine yapacağı gibi.

Uykusuz geçen günlerin ardından evden çıkıp sokağa adım attım, parlak ışık gözlerime şiddetle vurdu ve dönüp arkama baktığımda, birinin evimde, pencerenin önünde durduğunu gördüm; bir anlığına, sanki kendimi uykuda görüyormuşum gibi geldi, sanki biri uyurken pencerenin kenarında duruyormuş ya da uyurgezerin biri evden çıkıyormuş gibi, ama ben uyumuyordum, hayır, ben uyanıktım. Şimdi de her şey aynı şekilde benden uzaklaşıyormuş gibi geliyor, her şey aynı anda oluyormuş gibi... Bacalarındaki uyarı ışıkları tuhaf bir şekilde yanıp sönüyordu, bir

sınır muhafızı silahlanıyordu, trafik lambası kırmızı ışıktaki kalıyordu, bir yolcu yaklaşıyordu, biri müzikli testereyi oduna sürüyordu, diğeri bir kalemi parmaklıkların arasından itiyordu, deponun kulesinin etrafında bir kuş uçuyordu.

Uyuyanları, dedi A. L. Erika, gündüzleri de görüyordum; yol kenarlarında, kamyonet kasalarında uzanıyorlardı ya da Pasifik kıyısındaki banklarda oturup uyuyorlardı. Bir keresinde sahilde Glendale’lı bir öğrenciyle karşılaşmıştım; bana öylece, lafı dolandırmadan, her şey daha iyiye giderse insanların arada bir de olsa uyuyanlara şöyle bir bakabileceklerine dair tuhaf bir umut beslediğini söylemişti ve ardından da şunu alıntılamıştı: *Açık gözlerimle, uyuyanların kapalı gözlerine eğiliyorum*, etraftaki insanlara; sahile kadar giden 2 numaralı otobüsün şoförüne, Seul’lu bir aileye, Echo Park’taki tek bir odadaki iki öğrenciye.

Uyku, diye seslendi Yazar masanın başından, antropolojik bir sabit değermiş. Hemen yanında oturan Glendale’lı Öğrenci, elli yıl önce neredeyse iki yüz saati uyumadan geçiren bir Amerikalının vakasından bahsetti. Adam beşinci gün ayakkabılarından örümcekler çıktığını iddia etmiş; sekizinci güne geldiğindeyse, uyanık olmasına rağmen, uyuyan birine ait tüm tıbbi belirtilere sahipmiş.

Bunu tasvir etmem gerekirse, aşağı yukarı şuna benziyordu, dedi Lojistikçi, sanki hararetle gazeteleri okumuşum ve her şey doğrudan kafama girmiş gibiydi; tüm olasılıklar

hemen gözümün önünde gerçekleşmiş ya da muazzam bir hızla dünyadan geçmişim de her şeyi görmüşüm gibiydi. Bu ülkenin, İsviçre'nin yaşadıklarını, diye devam etti Lojistikçi, tek başınıza doğrudan izlediğinizi düşünün. Dünyada ne varsa hepsi bir baş dönmesiyle aklıma giriyor ve sonra kenara çekiliyordu; loto zengini parasını kaybetmiş, mültecilerin sıcak bedenleri ormanda bulunmuş, köylüler geri dönmüş ve gemi yarılıp ikiye bölünmüş. Bense şehre giden tramvayın son durağının önünden geçiyordum ve sınırdan uzaklaşıp şehir yönünde ilerlerken birden etrafımda birkaç insan belirdi: omuzlarında örtü olan bir adam, ellerinde bavullarıyla kadınlar ve onların arasında, *ne yapacağız*, diye sonra bir çocuk. Görünüşe göre benimle birlikte yürüyorlardı. Epeyce uzun bir süre yürümüşüz gibi geldi; tepelerin üstünden, kıtalar boyunca yürüdük (ve kıtaların kıyıları denizlere varıyordu ve görünüşe göre patikalar zararsız bir şekilde uzanıyordu ve yollar terk edilmişti, martılar uyumak için gözlerini kapatmıştı, dalgalar uzaklarda duvarları dövüyordu, yolun kenarındaki yeşilliklere bir parça plastik takılmıştı, rüzgâr geceye doğru sürükleniyordu) ve bir süre sonra sanki rüya görüyordum gibi geldi, ama uyumuyordum, hayır, uyanıktım, aydınlık saatler doğuyordu, dünyanın etrafında giderek daha hızlı ilerliyorduk, keyfim yerindeydi, neşeliydim; her şey gözümün önünde gerçekleşiyordu, trenlerin kapıları kapanıyordu, çiftçinin biri yeni doldurduğu sepetini topallayarak taşıyordu, bir konuşmacı ortaya çıkıyor ve bir kadın yeraltına ayak basıyordu, televizyonda akşam oluyordu, saliverilenler her zamanki yerlerini terk ediyordu; bizse

durmadan devam ediyorduk ama gece çökmeden önce, sanki üstümüze sihirli bir el uzanmışçasına, Mulhouse'tan yeniden Basel sınırına varıyorduk; Elsässer Sokağı'nda tek bir kişi bile yoktu, sınır kapısı terk edilmiş halde öylece duruyordu; yalnızca ben, salondaki pencereden, fal taşı gibi açılmış gözlerle bakıyordum ve sanki son kelime de ağızımdan çıkıp gitmiş gibi suskundum.

Fortunat, aklındaki yerin bir boğaz olduğunu söyledi ve Bebi Suso'dan alıntıyla okudu: *Hep birlikte boğazları geçerken kıta katmanlarının daha hızlı kaymasını umdum, sonra da daha en başından hiç ayrılmamış olmalarını diledim.* Yazar, Suso'nun olağanüstü kitabı *Bir Yolcunun Günlüğü*'nü okuduğunu belirtti; aklında da her şeyden önce, anlatıcının bir yaylaya ya da çöle doğru yaptığı uzun yürüyüşün tasviri kalmış.

Mutfağıma girdiğimde, dedi Lojistikçi, omuzlarında örtü olan adam orada oturuyor, gazete okuyup bana bakıyordu; pencerenin yanında da üç kadın vardı ve kahve içiyorlardı, manşetleri görüyordum, kadının biri genital bölgesinde koka-in kaçakçılığı yapmıştı, sınır muhafızları tarafından vajinasında 152 gram kokainle yakalanmıştı, 152 gram! Kadın (20) vajinasında kokain kaçırıyor, kaçakçılık taktiği: vajinada kokain. Nijeryalı kadın, malı bacaklarının arasında taşımıştı, Biel-Konstanz arası trende, diye okuyordum, kadını yakalamışlar, Baden Garı'nda da tutuklamışlar; bu sırada aklıma, bir keresinde Biel'den Konstanz'a giderken pasaportumu masamda unuttuğum ve Almanya'da kaldığım sırada İsviçre'ye girişimin

reddedileceğinden korktuğum geldi, oysa aslında zorluk çıkarmadan geçirmişlerdi.

Soru, dedi Çevirmen: Bir Lojistikçi olarak ihracatla da ilgileniyor muydunuz? Deniz yoluyla ithalat, diye yanıtladı Lojistikçi.

Yazar, ayağa kalkıp yorgun olduğunu söyledi, zira Los Angeles, Glendale’lı Öğrenci, geceleri A. L. Erika’ya, Walt Whitman’ın uzun şiirlerini okuyormuş, sesi duvardan duyuluyormuş. Whitman’ın dizeleri de genelde ünlemle bitiyor, diye ekledi Yazar ve salonu terk etti ama kısa bir süre sonra tekrar kapıda belirdi ve içeridekilere bir bakış attı: Bizzat sizin dile getirdiğiniz gibi, dedi Lojistikçiye, bu insanları kendi evinizde ağırlarken aklınızdan ne geçiyordu? Dedğim gibi, aklımdan olası her şey geçiyordu, diye açıkladı Lojistikçi. Ancak bu insanların evimde rastlaşmalarına katiyen şaşırmadım ve bu beni hiç rahatsız etmedi. Bana yabancıları, kapalı birer kutulardı, gölgelerle kaplılardı ve hakikilerdi. Ancak bizzat kendi kişiliğim de böyle değil mi? Dostlarla dolu bir odayı, çoğunlukla tek kelime etmeden, dikkat çekmeden terk ederim; sanki veda etmeksizin eve dönüyormuşum gibi, sanki arabada unuttuğum sigara paketini almaya gidiyormuşum gibi. Çünkü ne söylediklerini ve söylediklerinin benim için ne ifade ettiğini anlamıyorum.

Acaba bu otların arasında tropik bitkiler de var mıdır, diye sordu A. L. Erika başıyla pencereyi göstererek. Fortunat’ın ünlü botanikçilerle dolu bir aileden geldiğini daha yeni öğ-

renmişti, kendi ailesinde ise öyle öne çıkan şahsiyetler yoktu. Çevirmen başını iki yana salladı, otlara özel bir merakının olmadığını söyledi. Aynı şekilde hayvanlara da.

Gece yarısından hemen önce, diye devam etti Lojistikçi, telefon çaldı, arayan Gazeteciydi ve İsviçre’de olanlardan bahsediyordu, tanıdığı gezginlerden biri, geceyi Basel’deki bir ormanda çalılıkların arasında geçirmeye hazırlanan bir aileyle karşılaşmış, ailenin fertleri bir örtüyü dört köşesinden tutup ormanlık alana serivermişler, loş ışıkta ağızlarından çıkıp dalların arasından geçip giden buhar bile görülüyormuş. Adam, yani Gazeteci, sınırdaki bulunan karşılama merkezi adındaki yerlerin bu sıralar yeniden dolduğunu duymuş. Aynı zamanda kısa süre önce de, zımpara kâğıdıyla ya da tırtıklı duvarlarda aşındırılmış parmak uçlarının ancak iki üç haftada iyileştiğini okumuş; bu yüzden, parmak izlerinden ayırt edebilmek için, insanları karşılama merkezlerinde iki üç hafta bekletiyorlarmış. Bu şekilde aşınan parmak uçları kanar mı yoksa sadece sertleşir mi, diye merak ediyormuş, parmaklardaki bu aşınmanın insanın ellerini kullanmasını engelleyip engelleyeceğini soruyormuş kendine, parmak izi vermemek için on parmağın onunun da uçlarının aşındırılması gerekir, diyormuş ve haftalar süren bir yolculuğun ardından kendi vücuduna, örneğin belki bir evin duvarında bu şekilde zarar verebilen bir adam ya da kadın düşünülürken bu insanın peşinde dehşet saçan bir şey olması gerekiyordur, diye düşünüyormuş. Hatta kendisi de evindeki koridorda bir an durmuş ve tırtıklı sıvaya bakmış, parmaklarını

sıvanın üzerine koymuş ve tek bir parmağıyla bile böylesi bir deneme yapmaktan korkmuş.

Ben gazeteciyim, dedi Gazeteci telefonun ucunda, ve tek bir parmağımı bile duvara sürtmekten korktum, üstelik bunu araştırmamın bir parçası olarak yapacaktım; bunu yapması için insanın peşinde dehşet saçan bir şey olmalı. Konuşmaya ara verdi, dedi Lojistikçi, ve hattın diğer ucunda yemek yiyip nefes alışını duyuyordum. Evdeki bütün ışıklar yanıyordu, titremeden yanan hoş bir ışıktı ama onları ben yakmamıştım, yorgundum ve uyumuyordum, Gazetecinin uzaklaşan sesine kulak kesildim. Sonuçta bu, dedi Gazeteci uzun bir süre sonra, sınırı aşmak için bedenin kendisini geçici bir süreliğine de olsa yok etme girişimi olarak adlandırılabilir belki de; ve bu insanlar aslında, kendilerinden isteneni tamamen ve bizzat kendi elleriyle hallediyordu. Gazeteci nihayet telefonu kapatmak üzere veda ederken ve bana bundan böyle gazetenin yeni çıkan sayılarıyla birlikte eline yeni geçen haberleri de iletceğini söylerken, bir an durdum ve odalar bana birden yabancılaşmış gibi geldi; onları sanki ilk defa görmüşüm gibi etrafıma bakındım, bu telefon görüşmesini izinsiz ve gizlice yürütüyormuşum gibi başımı eğdim, ahizeyi yerine yerleştirip mutfaktan çıkarken sendeledim, kolumu duvara sürttüm ama bunu yaparken pek bir şey hissetmedim. Kafamın içinde resimler dönüp duruyordu fakat ben ilgilenmiyordum, dingin bir seyirciydim; bir yolcu köşeyi dönüyordu, buraları bilen biri bana limanın ne tarafta olduğunu gösterdi, gezginin biri elinde sopayla ormana gitti. Gazetede okudum: Parmak izleri olmadan yola devam

edemeyeceklerini anladıklarında tüm kurallara uydular, yolda mültecilerin sıcak bedenlerini gördüm, Belçika bandıralı bir yük gemisinin Ren'e doğru gidişini izledim, konteynerler daha birkaç hafta önce ABD, Avustralya ve Şangay'daydı, şimdiyse buradalar, diyordu limandaki vinç operatörü; kardeşimin kocasını gördüm, viyolasını bavula koymuş St. Gallen'e taşıyordu; gazetede okudum, altıncüğü şurubu tropik yağmur ormanlarında yetişen bir bitkinin zehirli köklerinden elde ediliyormuş; beyaz çiçekleri, bordo meyveleri varmış, gazeteye göre bu şurup kramplara ve mide bulantısına iyi geliyormuş, komşu ülkedeki bir adli tabip de Nijeryalı ya da Kamerunlu doksan dokuz yaşındaki birine mide sondası takıp içine bu şuruptan boca edeli on yıl olmuş; görevli memur: Ben, iş arkadaşım D. ile yer değiştirdim, sonra Prof. Bayan L. sondayı yerleştirerek yeni bir deneme yapmaya koyuldu. John'un kafasını sol dizim ve sol elimle, sağ omzunuyca sağ dizimle düzelttim, diğer arkadaşlar da bacalarını tutuyordu, ve adamın midesinden kırk bir tane kokain bilyesi çıkarılmış, midesine altıncüğü şurubu dökülünce adam yere yığıldı, diye yazıyordu gazetede; adli tabip: Aslında alışıl gelmiş bir tepki değildi, ancak sonra nefesi ve nabzı durmuş, işte Achidi John böyle ölmüş. Ve ben, ben uzandım ama uyuyakalmadım, kapalı gözkapaklarımın gerisinde şehri, bütün bir sınır çizgisini seyrettim; bir termal kamera gözlerimin önünde parçalarına ayrıldı, bir uçak pistten kalktı ve Achidi John bana anlattı: Beş yaşımdayken, annem beni Bata'nın hemen yakınlarındaki Won'a getirdi. Yedi yaşımdan itibaren Won kralı Eze'ye hizmet etmeye başladım, ta ki o 1999 yılında ölene dek. Sonra birileri beni

bir kafese kapattı ve kurban edilmem gerektiğini söyledi. Ama kaçtım. Bir kano yardımıyla büyükçe bir gemiye ulaştım ve kargo bölümüne gizlendim. Birileri beni bulunca onlara kraldan aldığım altınları verdim. Bana iyi davrandılar. Limanın birinde bana şehre gitmem gerektiğini söylediler. Sonunda buranın Hamburg olduğunu öğrendim.

Yazar o akşam, yalancı olmadığını ve hiçbir zaman yalan söylemediğini belirtti. Odadaki herkes buna güldü.

Lojistikçi devam etti: Basel’de karşıma bir adam dikildi, koca liman bir anda önümde belirdi, vinçler ve kuleler ortaya yığıldı, konteynerler açıldı, gemiler demir aldı, silolar gözlerimin önünde kendi kendilerine yukarılara çıktı ve adam limandaki televizyonda konuşmaya başladı, Pekâlâ, iyi günler bayanlar ve baylar, ben Martin Affeltranger, bugün liman rehberiniz ben olacağım, şu anda 1 numaralı siloda bulunuyoruz, bu silo 53 metre yüksekliğinde, 1924 yılında yapıldı ve hâlâ faaliyette. Bölgenin manzarası buradan gayet iyi görünüyor: Yukarı Ren ovasının güney kenarındayız ve etrafımız üç sıradağla çevrili; bu taraftan başlayacak olursak, şuradaki, sis yüzünden çok iyi görünmese de, Jura Dağlarıdır. Almanya-Fransa sınırı boyunca aşağıdaki Cenevre bölgesine kadar uzanıyor. Ren’in diğer tarafıysa Fransa kıyısı, burada Hünigen ya da Fransızca adıyla Huningue şehri vardır, şu an sis yüzünden görünmese de arkasında Vosges Dağları yer alır. Ve bu tarafta da Kara Orman’ı görüyoruz, Istein bloğundan başlar ve Grenzach çıkıntısında sona erer. Ren Nehri, Kara Orman’la Jura Dağları arasında yer alır, yani doğu yönünden gelip bura-

da, Őehrin içinde bir yay çizer ve sonra kuzeye doğru devam eder, ve sonra kuleler yerin dibine battı ve kıtalar denizlere vardı, gözlerim sanki bütün vcudumla beraber nefes alıyormuŐ gibi kapanıp açıldı, sanki uzun bir süreliğine yok olmak üzereydim ve Istein bloğu bir sürü parçaya ayrıldı. Soru: İsviçre'ye girmek için kaç cadde ve yol var? Cevap: Bunun için yüzlerce cadde ve yol mevcut.

Bir gün önce, dedi çevirmen, odama gelip yattım, gözlerim kapalı uzanıyordum ve etraf sessizdi, yine de tek tük çıkan çıtırtılar açık seçik duyuluyordu. Uykuya dalmadan hemen önce hafif bir tıngırtı duydum ya da duyduğumu sandım, saat neredeyse öğleden sonra birdi.

A. L. Erika: Geçmiş yıllarda yer yer sular altında kalmış olan sahilde gezinirdim sıklıkla ve aileme mektup yazmaya çalıŐırdım ama onlarla paylaŐmak istediğim Őeyleri aklıma getirip de kelimelere dkemezdim. Her mektuba, *Anne, baba, Şehre geldim*, diye başlıyor, ardından da Şöyle ya da böyle geçmiş bir günün tasviriyle ya da sabahın erken saatlerindeki Şehri ve sıcağı anlatarak devam ediyordum; insanın gözlerini, sanki geceler boyunca uyuduktan sonra ya da gözkapakları yarı kapalı halde deli saçması bir oyunu seyrederken bakıŐlarını bir anda doğrudan güneŐe çevirdikten sonra yakan ıŐıđa benzeyen ıŐıđı tarif ediyordum. Ne zaman böyle bir mektuba baŐlasam, sadece birkaç satır sonra, olayları, görüntüleri ya da manzarayı olduğu gibi yansıtamadığım hissine kapılıyor ve kalemi bırakıyordum.

UYKUYAYATANLAR

DOROTHEE ELMIGER

TÜRKÇELEŞTİREN: OLCAY MAĞDEN ÜNAL

Avrupa'nın orta yerinde, farklı meslek ve geçmişlere sahip bir grup insan bir evde buluşuyor ve aralarında, aidiyet kavramına ilişkin, alabildiğine derin ve bitimsiz bir sohbet başlıyor.

Peki, herkesin bir şekilde birbirini tanıdığı ve yabancılaştığı bir dünyada, “öteki” olmamak ne kadar mümkün?

İsviçreli yazar Dorothee Elmiger'in sıradışı romanı *Uykuyayatanlar*, adını on dokuzuncu yüzyılın başlarındaki evsizlik ve yersizlik olgularından alarak, günümüzün “uyuyanlarına” yönelik politik ve sosyolojik bir çalar saat görevi üstleniyor. Ayrıca “mültecilik” ve “sınır” olgularına dair yeni bir bakış geliştirerek insan zihninin sınırlarını esnetiyor.

“Uykuyayatanların, uyumak için öyle çok güvenli yerleri yoktu, yeniden çalışmaya hazır olabilmek adına birkaç saatliğine kiralık bir yere kıvrılıveriyorlardı. Kaçak varlıklar olarak adlandırılıyorlardı...”

Delidolu

delidolu.com.tr

f t w i @delidolukitap

ISBN: 978-605-2349-22-9



9 786052 349229